

Затверджено на засідання Вченої ради Факультету історії, політології і міжнародних відносин
31 жовтня 2016 року (протокол № 3)
Схвалено на засіданні Науково-методичної комісії Факультету історії, політології і міжнародних відносин
19 жовтня 2016 року (протокол № 3)

ПОЛОЖЕННЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. *Самостійна робота студента* – це форма організації навчального процесу за принципом єдності навчальної (аудиторної) та самостійної (позааудиторної) діяльності студентів, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Найбільше зусиль викладачів повинні бути направлені на роботу зі студентами 1 курсів з метою полегшення їх адаптації до навчання у ВНЗ та до самостійної роботи.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

Самостійна робота студента повинна бути конкретною за своєю спрямованістю і супроводжуватися ефективним контролем та оцінкою її результатів.

2. *Зміст самостійної роботи* студента полягає в науково обґрунтованій системі дидактично та методично оформленого навчального матеріалу і визначається з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців, яку відображено в освітньо-професійній програмі та в робочій програмі з кожної навчальної дисципліни. Зміст самостійної роботи студента з кожної навчальної дисципліни визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може мати різні форми для різних спеціальностей.

Програма самостійної роботи включає систему методичних рекомендацій щодо виконання самостійної роботи: перелік тем, рекомендованої літератури, тестові завдання, індивідуальні, навчально-дослідні завдання, тематику колоквиумів тощо. Для вивчення окремих дисциплін розробляються домашні контрольні роботи.

Вимоги до змісту *курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської* роботи визначаються кафедрою з урахуванням освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, магістра.

Зміст завдань для самостійної роботи, які виконуються в період *практик* (навчальних, виробничих, педагогічних, переддипломних тощо), конкретизується в робочих програмах практик.

3. У ході самостійної роботи студент:

- засвоює теоретичний матеріал з навчальної дисципліни, що вивчається (засвоєння лекційного курсу, а також окремих його розділів, тем, положень і т. д.);
- закріплює знання теоретичного матеріалу, використовуючи необхідний інструментарій практичним шляхом (виконання презентацій, складання схем, таблиць, виконання контрольних робіт, тестів для самоперевірки);
- застосовує отримані знання і практичні навички для аналізу ситуацій і вироблення правильного рішення (підготовка до групової дискусії, підготовча робота в рамках ділової гри, письмовий аналіз конкретної ситуації тощо);

- застосовує отримані знання та уміння для формування власної позиції, теорії, моделі (написання курсової, кваліфікаційної, дипломної, магістерської роботи, наукової доповіді, статті, науково-дослідної роботи).

4. Самостійна робота з навчальної дисципліни для студентів може включати різні *форми*, які визначаються робочою програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, специфікою напряду підготовки, спеціальності. Умовно самостійну роботу студентів можна розділити на *базову* і *додаткову*.

5. **Базова самостійна робота** забезпечує підготовку студента до аудиторних занять і контрольних заходів з усіх навчальних дисциплін навчального плану. Результати цієї підготовки виявляються в активності студента на заняттях, при виконанні ним контрольних робіт, тестових завдань й інших видів робіт.

Базова самостійна робота студентів може включати такі види робіт:

- опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури;
- пошук (підбір) і огляд літератури і електронних джерел інформації з індивідуально заданої проблеми навчального курсу;
- виконання домашніх завдань;
- переклад текстів з іноземних мов;
- лінгвістичний / стилістичний аналіз текстів;
- вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до написання контрольних робіт, інших форм поточного контролю;
- систематизація вивченого матеріалу перед семестровим екзаменом;
- самостійна робота для студентів малокомплектних груп з використанням елементів дистанційного навчання.

6. **Додаткова самостійна робота** спрямована на поглиблення і закріплення знань студента, розвиток аналітичних навичок з проблематики навчальної дисципліни. Вона може включати такі види робіт:

- науково-дослідницька робота, участь у наукових студентських конференціях, турнірах, семінарах і олімпіадах;
- аналіз наукових публікацій з визначеної викладачем теми та їх переклад;
- аналіз статистичних і фактичних матеріалів за заданою темою,
- написання реферату, есе за заданою проблематикою;
- підготовка рецензії на наукову статтю;
- бібліографічний огляд літератури за заданою проблематикою;
- розробка мультимедійної презентації;
- виконання індивідуальних графічних завдань;
- підготовка хронологічних таблиць;
- оформлення карт, таблиць і схем;
- підготовка термінологічних словників, глосаріїв;
- різні види позавузівської діяльності (соціальні проекти, «флешмоби», а також творчі гуртки, клуби тощо) та ін.

7. Самостійна робота організовується в рамках кафедр і *забезпечується*:

- інформаційними ресурсами (довідники, підручники, навчальні посібники, картотеки літератури, банки індивідуальних завдань, електронні хрестоматії, наукові видання тощо);
- електронно-обчислювальною технікою;
- бібліотечними приміщеннями і ресурсами, навчальними кабінетами;
- методичними матеріалами (вказівки, практикуми, рекомендації, медіатеки і т.п.);
- матеріалами для здійснення контролю (екзаменаційні білети, контрольні завдання, тести і т.п.) різного рівня знань, якщо відповідні завдання передбачені робочою програмою з цієї навчальної дисципліни;
- методичним забезпеченням самостійної роботи студентів з використанням дистанційних методів навчання;

- консультаціями з боку викладача;
- можливістю публічного обговорення теоретичних або практичних результатів, отриманих студентом самостійно (диспути, круглі столи, наукові семінари, конференції, олімпіади, конкурси);
- тематичними рубриками «Організація самостійної роботи» на web-сторінці факультету.

8. Організація самостійної роботи студентів при вивченні конкретної навчальної дисципліни передбачає інформування викладачем на перших заняттях про систему *навчально-методичних засобів і забезпечується:*

- програмами з усіх навчальних дисциплін з темами самостійної роботи;
- програмами усіх видів практик;
- підручниками, навчальними посібниками, іншою навчально-методичною літературою;
- електронними курсами лекцій;
- науковою, фаховою монографічною і періодичною літературою;
- інструктивно-методичними матеріалами, вказівками до семінарських занять;
- завданнями до семінарських занять;
- контрольними роботами з навчальних дисциплін;
- методичними вказівками до виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- методичними вказівками до виконання курсових, кваліфікаційних, дипломних, магістерських робіт;
- переліками тестових питань.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів доводяться до відома на початку семестру і повинні передбачати можливість проведення самоконтролю. Завдання на весняно-літній семестр студенти отримують в кінці попереднього семестру.

Методичні вказівки (рекомендації) укладаються відповідно до «Вимог до навчальних видань в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені

Василя Стефаника»», затверджених Науково-методичною радою університету (протокол №3 від 23 квітня 2013 р.).

9. **Контроль самостійної роботи** здійснюється упродовж семестру і оцінка її результатів включає:

- самоконтроль і самооцінку студента;
- контроль і оцінку з боку викладача, кафедри, деканату, ректорату, екзаменаційних і атестаційних комісій, державних інспекцій та ін.

Графіки консультацій та індивідуальних занять студентів в дні самостійної роботи складаються для всіх навчальних дисциплін за формою додатку А.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- проведення екзамену (консультації до екзаменів проводять в останній тиждень семестру і в день самостійної роботи студентів);
- тестування з питань, що виносяться на самостійне опрацювання;
- колоквіум;
- проведення контрольних робіт;
- письмові чи усні опитування студентів;
- перевірка домашніх завдань та конспектів самостійної роботи, якщо такі передбачені робочими програмами;
- перевірка індивідуальних завдань;
- захист реферату;
- захист курсової роботи (проекту) тощо.

10. **Форми контролю та звітності за видами самостійної роботи** студента наступні:

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми контролю та звітності
I. Підготовка до поточних аудиторних занять	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, опрацювання лекційних текстів.	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять.
1.2. Складання глосаріїв до визначених проблем.	1.2. Перевірка правильності виконання завдань.

1.3. Індивідуальна підготовка до семінарських занять.	1.3. Опитування на семінарських заняттях.
1.4. Індивідуальна підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.	1.4. Перевірка контрольних робіт.
1.5. Письмовий аналіз джерел.	1.5. Перевірка правильності виконання завдань.
1.6. Створення мультимедійних презентацій.	1.6. Перегляд презентацій.
1.7. Складання хронологічних таблиць.	1.7. Презентація таблиць.
1.8. Формування схем, таблиць до відповідних тем.	1.8. Презентація таблиць, схем.
1.9. Конспектування монографій та хрестоматійних джерел.	1.9. Проведення тренінг-тестів.
1.10. Складання списку бібліографічних джерел по заданій проблемі.	1.10. Перевірка правильності виконання завдань.
1.11. Підготовка індивідуальних завдань з історичної та графічної реконструкції подій, фактів, явищ з вітчизняної та всесвітньої історії.	1.11. Перевірка індивідуальних завдань.
1.12. Виконання графічних вправ і завдань (на контурних картах).	1.12. Перевірка завдань, виконаних на контурних картах.
1.13. Переклад текстів з іноземних мов.	1.13. Проведення колоквиуму.
1.14. Лінгвістичний стилістичний аналіз текстів.	1.14. Проведення контрольної роботи.
1.15. Тренування синхронного і послідовного перекладу в фонолабораторії.	1.15. Письмове опитування.
1.16. Опрацювання довідково-енциклопедичних та понятійно-термінологічних матеріалів.	1.16. Проведення історичних, хронологічних і термінологічних диктантів.
1.17. Складання словників персоналій: імена вчених, філософів, громадських та історичних діячів.	1.17. Перевірка словників.
1.18. Конспектування історичних джерел.	1.18. Перевірка конспектів.
1.19. Складання карт мислення, ритмічних текстів, мнемоніки для візуалізаційного сприйняття історичних процесів.	1.19. Перевірка правильності виконання завдань.
1.20. Опрацювання археологічних та етнографічних матеріалів в музеях та приватних збірках.	1.20. Презентація опрацьованих матеріалів.
1.21. Етнографічне та археологічне обстеження територій населених пунктів, пов'язаних з проживанням студента або родини.	1.21. Прослуховування доповідей з самостійно здійснених обстежень територій.

II. Пошуково-аналітична робота

2.1. Пошук (підбір) та огляд	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних
------------------------------	--

літературних джерел за заданою проблематикою курсу.	занять.
2.2. Написання реферату (есе) за заданою проблематикою.	2.2. Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час семінарів.
2.3. Аналітичний розгляд наукової публікації.	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час семінарських занять.
2.4. Аналіз конкретної виробничої ситуації під час проходження виробничих та навчальних практик та підготовка аналітичної записки.	2.4. Розгляд підготовлених матеріалів.
2.5. Практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення.	2.5. Перевірка правильності виконання завдань.
2.6. Підготовка курсової роботи.	2.6. Захист курсової роботи.
2.7. Виконання дипломної та магістерської робіт.	2.7. Захист дипломної роботи та магістерської робіт.
2.8. Самостійний підбір необхідного матеріалу до тем, які вивчаються, у мережі Інтернет.	2.8. Прослуховування доповіді з самостійно вивчених тем.
III. Наукова робота	
3.1. Участь у наукових студентських гуртках, проблемних семінарах, наукових конференціях.	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях, семінарах, гуртках.
3.2. Підготовка наукових публікацій.	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подача в друк.
3.3. Виконання завдань у рамках дослідницьких тем (проектів) кафедри (факультету).	3.3. Використання матеріалів у звіті з НДР.

11. Результативність виконання конкретних завдань для самостійної роботи студента оцінюється в балах, кількість яких може бути різною для різних типів завдань і визначається в межах факультету або кафедри. Повний перелік завдань для самостійної та індивідуальної роботи, їх оцінка, терміни та умови виконання доводяться до відома студентів на початку вивчення навчальної дисципліни.

План-графік

контролю самостійної роботи студентів

Факультету історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра _____

[illegible]